

CO O LITURGICZNYCH KOMENTARZACH, WYJAŚNIENIACH, ZACHĘTACH MÓWIĄ DOKUMENTY KOŚCIOŁA

opracowanie: Marcin Miczek

KONSTITUCJA O LITURGII ŚWIĘTEJ SOBORU WATYKAŃSKIEGO II (4 GRUDNIA 1963)

punkt 29: Ministranci, lektorzy, **komentatorzy** i członkowie chóru również **spełniają prawdziwą funkcję liturgiczną**. Niech więc wykonują swój urząd z tak szczerą pobożnością i dokładnością, jak to przystoi wzniosłej posłudze i odpowiada słusznym wymaganiom Ludu Bożego. Należy więc starannie wychować te osoby w duchu liturgii oraz przygotować do odpowiedniego i zgodnego z przepisami wykonywania przypadających każdemu czynności.

punkt 30: Celem wzmożenia czynnego uczestnictwa **należy pobudzać wiernych** do wykonywania akłamacji, odpowiedzi, psalmów, antyfon, pieśni jak również czynności czy gestów oraz przybierania właściwej postawy ciała. W odpowiednim czasie należy zachować także pełne milczenie.

punkt 34: Obrzędy niech się odznaczają szlachetną prostotą, niech będą krótkie i jasne bez niepotrzebnych powtórzeń, dostosowane do pojętności wiernych, aby na ogół **nie potrzebowały wielu wyjaśnień**.

punkt 35.3: Należy także usilnie kłaść nacisk na katechezę ściśle liturgiczną, a i podczas wykonywania obrzędów, jeżeli zachodzi potrzeba, przewidzieć **krótkie pouczenia**: ma je podawać – byle w odpowiednich momentach – kapłan lub inna osoba kompetentna, w słowach zgodnych z przepisami.

OGÓLNE WPROWADZENIE DO MSZAŁU RZYMSKIEGO (OWMR - 1969 R.)

Wstęp, punkt 13: Chociaż używanie języka narodowego w świętej liturgii jest ważnym środkiem dla jasnego wyrażania zawartej w celebrze katechezy misterium, Drugi Sobór Watykański wezwał ponadto do wykonania niektórych przepisów trydenckich, którym nie wszędzie dano posłuch, jak głoszenie homilii w niedziele i święta i możliwość **wtrącania wyjaśnień wśród świętych obrzędów**. (...)

punkt 11: (...) Do kapłana przewodniczącego należy również głoszenie słowa Bożego i udzielenie końcowego błogosławieństwa. Może też **w bardzo związanych słowach wprowadzać wiernych w niektóre części liturgii**, a mianowicie przed rozpoczęciem akcji liturgicznej: w treść Mszy dnia; przed czytaniem: w liturgię słowa, przed prefacją: w Modlitwę eucharystyczną. Przed rozesłaniem wiernych kapłan może swoim słowem zakończyć całą akcję liturgiczną.

punkt 21: Aby osiągnąć jednolitość w gestach i postawie ciała, wierni powinni się stosować do **wskazań**, jakie podczas akcji liturgicznej kierują do nich diakon, kapłan lub inny sługa liturgii. (...)

punkt 29: Po pozdrowieniu ludu kapłan lub ktoś odpowiedni spośród usługujących może **w bardzo związanych słowach wprowadzić wiernych** w treść Mszy danego dnia. (...)

punkt 61: Wśród usługujących przy ołtarzu pierwsze miejsce zajmuje diakon, którego urząd od samego początku otaczano w Kościele wielkim szacunkiem. Podczas Mszy bowiem diakon ma do spełnienia jemu tylko właściwe funkcje: czyta Ewangelię, niekiedy głosi słowo Boże, podaje wiernym intencje modlitwy powszechnej, służy kapłanowi, rozdziela wiernym Eucharystię, zwłaszcza pod postacią wina, a w pewnych wypadkach **podaje całemu zgromadzeniu wskazówki** dotyczące gestów i postawy ciała.

punkt 68: Spośród pozostałej służby liturgicznej jedni spełniają różne funkcje w obrębie

prezbiterium, inni poza nim. (...) Do drugich należą:

a) **Komentator**, który za pomocą **objaśnień i pewnych pouczeń wprowadza wiernych w liturgię i przygotowuje ich do lepszego jej zrozumienia**. Uwagi podawane przez komentatora powinny być starannie przygotowane, zwięzłe i jasne. Podczas spełniania swej funkcji komentator stoi w odpowiednim do tego miejscu, mając przed sobą wiernych, ale nie wypada, aby wchodził na ambonę. (...)

punkt 86: Potem kapłan podchodzi do krzesła. Kiedy zakończy się śpiew na wejście, kapłan i wierni stojąc żegnają się. Kapłan mówi: *W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego*, a lud odpowiada: *Amen*. Następnie kapłan, zwrócony do ludu, rozkładając ręce, pozdrawia go; stosuje przy tym jedną z przewidzianych formuł. Z kolei on sam lub odpowiednio przygotowany ministrant może **wprowadzić wiernych w bardzo zwięzłych słowach w treść Mszy danego dnia**.

PRZEPISY WYKONAWCZE DO INSTRUKCJI DS. SAKRAMENTÓW I KULTU BOŻEGO "INAESTIMABILE DONUM" Z DNIA 3 KWIETNIA 1980 R. (EPISKOPAT POLSKI, 10-11 GRUDNIA 1980 R.)

punkt 1:

Pouczenia oraz formuły wprowadzające i kończące.

a) **Wprowadzenia:**

- do liturgii danego dnia - po pozdrowieniu,
- do liturgii słowa - przed czytaniem,
- do Modlitwy eucharystycznej - przed Prefacją,
- do poświęcenia wody - w niedzielę.

Wprowadzenia powinny być dobrze przygotowane na piśmie (może je bowiem odczytać inny kapłan, diakon lub komentator) i krótkie. Pismo okólne Kongregacji przestrzega przed wielomówstwem, które zniechęca uczestników.

Zawsze należy wprowadzić uczestników Mszy św. do liturgii dnia, natomiast wstęp do czytań należy podawać wtedy, gdy czytania są trudne i wymagają wprowadzenia. Ani wprowadzenie na początku Mszy św., ani wprowadzenie do czytań **nie mogą stawać się homilią**, której miejsce jest po czytaniach.

b) Wezwania:

- zachęta do pokuty,
- zachęta do modlitwy "Ojcze nasz".

c) Zakończenie:

Po ogłoszeniach duszpasterskich, a przed obrzędem rozesłania wiernych, celebrans może krótko przypomnieć główną myśl liturgii dnia.

INSTRUKCJA EPISKOPATU POLSKI DLA DUCHOWIEŃSTWA W ZWIĄZKU Z WYDANIEM NOWEGO MSZAŁU OLTARZOWEGO (11 MARCA 1987 R.)

punkt 5: Przewodniczący zgromadzenia liturgicznego powinien pamiętać, że brak odpowiedniego przygotowania liturgii, np. nieporadna i płytka treściowo improwizacja **słowa wstępnego lub innych zachęt i wprowadzeń**, albo niepoprawny sposób czytania tekstów biblijnych lub słaby śpiew i muzyka, wpływają ujemnie na uczestników i utrudniają owocny udział w liturgii. (...)